

Гордана Будимир –Нинковић¹

Мара Кнежевић

Педагошки факултет

Јагодина

UDK: 371.95

ISBN 978-86-7372-114-9, 15 (2009), p.384-395

Прегледни рад

ОБРАЗОВАЊЕ ДАРОВИТИХ ЗА ОДРЕЂЕНУ ДРУШТВЕНУ ЕЛИТУ

***Резиме:** Подразумева се да друштвена елита утиче на развој друштва и државе. Која су мерила да појединац припада одређеној друштвеној елити: научној, владајућој, економској или политичкој? Како се формира друштвена елита? Колико даровити учествују у формирању друштвене елите? Како образовати даровите за одређену друштвену елиту? Ко све утиче на образовање даровитих? Које институције утичу на формирање различитих друштвених елита? Каква је улога универзитета у оспособљавању даровитих за друштвену елиту? Значај образовања даровитих за друштвену елиту.*

Кључне речи: Даровити, научна елита, владајућа елита, економска елита, политичка елита, елитологија.

Увод

Као што се види из резимеа и кључних речи, тема **Образовање даровитих за одређену друштвену елиту** је веома сложена, те захтева истраживање бројних проблема и давање одговора на више питања. Као таква, ова тема је саставни део шире теме која има наслов **Даровити и друштвена елита**. Пошто је наша тема усмерена на образовање даровитих за одређену друштвену елиту, подразумева се да ћемо је размотрити највише са педагошког аспекта. При том ћемо узимати у обзир и сазнање из осталих аспеката: социолошког, психолошког...

Да би разматрање било суштинско, настојаћемо да дамо одговоре првенствено на следећа питања: 1. Шта је образовање уопште и какво је савремено образовање? 2. Ко су даровити и у чему је значај њиховог образовања? 3. Шта су друштвене елите и које су најзначајније и 4. Како и зашто креативност може и треба да буде мерило даровитости и елитности?...

---

¹ budimirninkovic@yahoo.com

ШТА ЈЕ ОБРАЗОВАЊЕ?

Образовање је веома широк појам, те га је тешко дефинисати било каквом кратком дефиницијом (номиналном, реалном, генетичком, операционом...). Целисходније је описивати његове бројне карактеристике, везе, односе и слично. Од бројних карактеристика образовања, три су међу најзначајнијим: лична активност, друштвена делатност и процес. Путем сваке, иоле значајне, активности човека као индивидуе (личности) врши се и образовање, учење. Ако у активности учествују две или више личности, образовање поприма друштвени карактер, постаје друштвена делатност. Без обзира на то да ли је личног или друштвеног карактера, образовање је – увек – процес: сложено догађање у којем постоје субјекти (људи), објекти (средства и др.) и начини поступања, рада, стварања – разне методе, технике... Суштина образовања (као процеса) је у томе да се у њему (путем његовог одвијања): стичу знања, стварају вештине и навике, формира личност. Те три суштинске карактеристике присутне су, у, такође, сваком образовању и представљају уједно и његове циљеве. У зависности од степена развијености човека и људског друштва, наведене карактеристике су (у структури сваког образовања) различито заступљене. А све то зависи од врсте образовања, циљева и задатака конкретног образовања и др. Као активност (лична и групна) образовање је, у својој суштини, увек учење. А учење је свесна, организована, систематизована активност. Циљ учења, као и образовања, је мењање понашања. Мењање, наравно, у складу са потребама и вредностима људског живота, а према способностима човека и људског друштва. Развојем човека (као јединке) способности се повећавају, а развојем људског друштва услови живота (учења, рада, укупног понашања) – побољшавају. Отуда је битна карактеристика образовања, учења развоја (друштва, човека) у напредовању и прогресивном развоју.

Образовање је имало веома сложен и, у основи, прогресиван друштвено - историјски развој: од првобитних заједница - преко робовласништва, феудализма, капитализма, социјализма - до савременог човечанства.

Савремено образовање је, истовремено, плод досадашњег развоја и резултат развијености савременог људског друштва у целини а нарочито учинака научно-техничко-технолошке револуције. За разлику од карактеристика образовања током предходних епоха (када је образовање било више или мање

значајна понекад и споредна друштвена делатност) савремено образовање је постало централна, изузетно значајна и - кад је у питању друштвени прогрес - вероватно најзначајнија друштвена делатност. На то указују такорећи сви битни трендови данашњег развоја свих народа и њихових држава и светски процеси који то усмеравају и, у великој мери, обједињују па и јачају. Ти процеси се глобално изражавају синтагмом стварање „новог светског поретка“. Централне карактеристике тих процеса обично се изражавају појмовима: глобализација, мондијализам, мултикултурализам, демократизација, транзиција, постмодернизам...

У тим трендовима, савремено образовање је веома сложено. Има бројне карактеристике, димензије и слично. Прва карактеристика је све већа **обухватност**. Она се испољава као ширење образовања, како у погледу живота људи као јединки тако и у погледу њиховог друштвеног живота. Људи као јединке имају данас потребу, захтев и значај да се образују од рођења до смрти. Образовање је нужно током читавог живота...

Ширина савременог образовања, у погледу друштвеног живота, види се већ по томе што расте број врста или димензија образовања, сразмерно порасту професија, занимања, струка и областима рада, активности у слободном времену итд. Зато савремено образовање има следеће значајне карактеристике, области и сл.: опште, стручно, економско, политичко, културно, морално, естетско, техничко, политехничко, еколошко...

Друга карактеристика савременог образовања је све већа његова **сложеност**. У њему учествује велики број субјеката, који користе веома разноврсне објекте, средства, методе, технике и остало.

Све је шира лепеза разноврсних субјеката (ученика, студената, полазника...) и наставника (учитеља, професора...). Сви ти учесници све више користе савремена техничка, електротехничка, информатичка... средства и методе. То се догађа на свим нивоима образовања (основно, средње, високо).

Због такве сложености нарочито јача техницизам, а занемарује се васпитање. Васпитна функција образовања се смањује и слаби кроз његове ступњеве. Разложно се истиче да је васпитање неопходно у млађим добима развоја личности (детинство, младост). Али: **васпитање као целовит јединствен процес мора обухватити све периоде људског живота**. Уосталом, уз традиционалну педагогију све већи значај добија и савремена андрагогија.

Трећа карактеристика савременог образовања је његова подељеност по дихотомијама (поделама на две врсте): државно и приватно; колективно и индивидуално; трајно и повремено; опште и професионално; грађанско и верско...

Четврта карактеристика савременог образовања је његова **евалуација**, тј. оцењивање стања и развоја. Евалуација се врши на више начина од стране више субјеката и институција. При том се користе бројни начини оцењивања и вредновања, како резултата образовања тако и рада учесника у њему (ученика, студената, наставника). У склопу свега тога вреднују се доприноси образовања развоју човека и друштва, и у складу с тим обезбеђују се материјално- финансијска средства за образовање.

Због наведених и осталих карактеристика, савремено образовање је „предмет изучавања,, не само педагошких него и осталих наука: психолошких, социолошких, економских, политичких, правних...

У укупном стању и правцима развоја савременог образовања, посвећује се све већа пажња способностима и другим особинама личности које се образују. Поред разврставања ученика и студената по стандардним групама (разредима, годинама студија, смеровима..) врши се и разврставање према урођеним и стеченим способностима. Сходно томе организују се наставне и друге активности. Међу њима су и активности за даровите, надарене, талентоване. Уколико је друштво богатије, утолико су већа средства и боља организација рада са даровитима. Међутим, ко су даровити?

КО СУ ДАРОВИТИ И У ЧЕМУ ЈЕ ЗНАЧАЈ ЊИХОВОГ ОБРАЗОВАЊА?

Као што је, углавном, познато: даровити су појединци или групе који(е) имају надпросечне способности и остале особине значајне за рад и стваралаштво. Даровитост се дефинише и објашњава на више начина, у више наука. Истиче се психолошка дефиниција и објашњавања даровитости. Према једном од тих, “даровитост, укупност потенцијалних способности. Испољава се још у раном детињству, нарочито после проходавања и развоја других моторичких способности, што детету даје могућност координације покрета и руковање предметима, као и после развоја симболичког система (језика) који детету отвара могућности апстрактнијег мишљења. Даровитост се испољава у некој посебној области, или у више области. Тестови способности са

задовољавајућом поузданошћу откривају даровитост. Касније испољавање даровитости условљено је многим чиниоцима; у првом реду, зависно је од саме структуре личности и њених некогнитивних црта личности, а затим од спољних, друштвених и материјалних чинилаца. Сматра се да у популацији има око 2.5% даровитих (приближно колико и ментално заосталих), али да нису сви развили своје потенцијалне могућности. У савременим друштвима проблем даровитих се критично поставља као услов развоја, јер је експлоатација материјалних извора у савременој цивилизацији могућа једино ваљаним коришћењем људских извора. Стога је идентификација, развој и статус даровитих основни критеријум оцене развијености друштва (Крстић, 1988, стр. 106).

Потпуније објашњавање даровитости се врши помоћу објашњавања и мерења људских способности, првенствено интелигенције. Међутим, интелигенција је веома широк и сложен појам. Као општа способност, интелигенција се испољава кроз више врста, фактора, склоност и за рад и стваралаштво. Психолози помињу више од 20 фактора или врста интелигенције. За нашу тему је довољно истаћи да је надпросечна интелигенција заступљена код 2-3% одређене популације. Затим је значајно - кад је у питању образовање даровитих - да се надпросечна интелигенција и даровитост показују већ у раном детињству а поготово у школском образовању. Млади већ тада испољавају способност, склоност, даровитост, жељу за одређене области знања, рада и стваралаштва (наука, техника, уметност...). Тако се већ назначују млади као не само даровити већ и као одређена друштвена елита. У школама су то, углавном, најбољи ученици; на факултетима студенти итд. За живот, рад и развој таквих младих посебно су заинтересовани како они тако и њихове породице и друге друштвене групе, институције, школе, факултети и др.

За потпуније разумевање свега тога потребно је знати шта су друштвене елите и које су најзначајније?

ШТА СУ ДРУШТВЕНЕ ЕЛИТЕ И КОЈЕ СУ НАЈЗНАЧАЈНИЈЕ?

Друштвени живот људи одвија се, највише, путем организовања друштвених група и вршења друштвених делатности. Групе и делатности су се - током историје - увећавале и развијале. Од првих хорди до савременог човечанства, групе и делатности су настајале, постојале и нестајале у зависности од

бројних услова живота, рада, понашања - укупне (ре)продукције људи. Међу условима, најзначајнији су били (и јесу): економски, политички и културни. Уз њих су се развијали, уствари побољшавали, и остали услови: техничко - технолошки, васпитни, образовни... Бројне и разноврсне друштвене групе могу се класификовати на више начина. На основу тога се одређује хоризонтална и вертикална структура и статификација дрштва. При том се има у виду повезаност и међузависност друштвених група и друштвених делатности. Већ и самим тим што се људи разликују по способностима и другим особинама (полу, узрасту, професији итд.) у постојању и деловању група испољавају се и разне класификације људи. Тако су већ у античком добу настали појмови који означавају друштвене групе на основу моћи, утицаја и значаја њихових припадника (робовласници и робови; аристократија и олигархија; у средњем веку: свештенство, племенство - феудалци и кметови; у новом веку нове владајуће и политичке класе...).

Друштвене елите су нове друштвене групе. Њих је тешко дефинисати кратко и једнозначно јер су разноврсне. Зато, уз дефинисање, значајно је и њихово класификовање. Општи (родни) појам друштвена елита подразумева постојање више врста елита. Најчешће, као веома значајне помињу се елите према делатности рада и управљања: **економске, политичке, државне, интелектуалне, културне** и др. Последњих неколико деценија развија се и социологија елита. У њој се систематизују и приказују научна занања о друштвеним елитама. У њој, данас, постоје и разне теорије елита. Те теорије се међусобно у нечему допуњују, у нечему искључују. Све то указује на велику сложеност и комплексно, значајно деловање друштвених елита. Већина социолога одређује елите као одабране, моћне и значајне друштвене групе. То се види и из следеће дефиниције: “Елита – одабрани, избрани, најбољи појединци, еминентни, најистакнутији, водећи припадници једне друштвене групе или заједнице... У социолошком смислу реч означава припаднике виших друштвених слојева који улазе у те слојеве на основу свога друштвеног положаја, богатства, привилегија, образованости, престижа, стила живота, тј. који имају водеће или управљачке позиције у друштву (без обзира на то да ли су одређени појединци тих слојева заиста супериорни као личности). Тај положај им обезбеђује учешће у одлучивању о битним друштвеним пословима“ (Социолошки лексикон 1982, стр.166).

За нашу тему је посебно значајно уочити које друштвене елите имају утицај на живот, рад и развој младих, и то даровитих, јер су и они (такви млади) бар потенцијална друштвена елита. Сазнања о свему томе стичу се у заједничким подручјима основних наука о друштву, васпитању и сл. Резултат тога су и посебне науке и теорије. Уз већ помињану социологију елита таква наука је и елитопедагогија. Међу значајним темама те науке, истичу се следеће: право на различитост и индентификација даровитости, подршка даровитим и стварање интелектуалне елите, наставници и даровити (ученици, студенти...), универзитет даровитости и др.

Ове и сродне теме, питања и проблеме, прегледно и сажето, је изложио проф. др Данило Ж. Марковић. После објашњавања право на различитости и идентификацију даровитости, овај аутор, разложно и аргументовано, доказује да су најшире и најзначајније могућности васпитања и образовања младих за стварање **интелектуалне елите**. Основни аргумент за то је да се путем образовања стичу првенствено знања и развијају интелектуалне способности. У вези с тим Марковић истиче: “1. Трећи миленијум отпочео је у знаку сазнања да знање остаје основни развојни ресурс друштва и да зато постоји потреба разматрања образовања у контексту тог сазнања... Двадесетпрви век, век научно – техничког прогреса, у коме на основу научних сазнања долази до значајних промена у друштву, почев од промена у садржају рада, преко промена у друштвеној инфраструктури, до промена у категоријалном систему вредности и стилу живота, речју: до цивилизацијских промена, захтева и оформљења интелектуалне елите. Припадност тој елити је на основу знања и способности њених припадника као високо моралних и одговорних личности за социјалне последице својих знања и његове примене. То није владајућа елита, у смислу да њени припадници директно управљају државом, у смислу Паретове поделе елите на владајућу и невладајућу елиту. Али, владајућа елита (политичка и привредна) треба да се регрутује из њених редова, и оно што је можда још важније, да користи њена научна сазнања у конципирању и остваривању програма друштвеног развоја. Ауторитет, друштвени углед и значај припадника интелектуалне елите заснива се на чињеници да је стварање (стицање) научног знања, уникалан стваралачки процес, у коме се анализира мноштво чињеница, истражују и утврђују њихове везе, за шта је поред професионалног знања и титанског напородног рада потребан и таленат“ (Марковић, 2006, стр. 26-29).

Са педагошког аспекта, посебан значај има однос одраслих (родитеља, наставника и осталих) према младима који су даровити. Тај однос разматра се у више наука. Уз елитопедагогију, ту су и остале науке. “Елитопедагогија као наука има сложена структуру и укључује у себи филозофију елитологије, социологију елите, политичку елитологију, елитистичку психологију, културолошку елитологију, упоредну елитологију, елитикологију образовања и елитопедагогију. Даровити су посебно предмет проучавања елитикологије образовања и елитопедагогије. Међутим, сваки део елитикологије јавља се структуралним елементом истраживања елите као једноставног феномена. У сваком од тих делова упоредо са сагледавањем специфичности појединих елемената, могуће је сагледати и испољење општих законитости, теорије и методологије, која постоји у свим специфичним областима“ (Марковић, 2006, стр. 76-77).

Даље је значајно имати у виду да даровити млади нису унапред предодређени за друштвену елиту. Неки од њих (пожељно је што више) постају друштвена елита, тек после образовања и на основу запошљавања, те тако ступања у друштвени живот. На основу способности и других услова у друштвеном животу млади добијају радне и друге функције. На основу успеха у раду, пењу се ка врху друштвене пирамиде, постају одабрани - елита. “Даровити нису пре ступања у друштвени живот, тј. у вршењу неке делатности у друштву, припадници друштвене елите. Али, њихова природна психофизичка својства не само да представљају за будућу њихову припадност друштвеној елити (појединим њеним групама), већ их чини елитом у једном посебном смислу у односу на старосну генерацију којој припадају, тј. из које потичу. Они су потенцијално припадници друштвене службе, а да ли ће ући у њен састав када отпочну активни делатни живот, то зависи од друштвеног обликовања њихових природних својстава (њиховог интелекта) процесом васпитања и образовања. У овом смислу друштво треба да обезбеди индивидуалне способности појединца, посебно даровитих, нарочито у условима настанка и развоја информацијског друштва. Односом према даровитим, у смислу старања о развоју њиховог интелектуалног потенцијала, друштво исказује своју заинтересованост за подмладак своје друштвене, посебно стваралачке, интелектуалне елите. У овом контексту, поставља се и питање какво образовање, које усмерење, који

садржај и какав квалитет образовања треба обезбедити даровитим.“ (Марковић, 2006, стр. 80-81)

За прогресиван развој друштва и личности изузетно је значајно да даровити (који постају елита) имају надареност не само за интелектуални рад већ и остале врсте рада па и за управљачке функције. Истовремено, да као личности имају правилно схватање друштвених и уопште људских вредности, те да буду успешни у остваривању тих вредности (економских, политичких, културних, хуманих...). А све то подразумева њихово активно учествовање у савременом животу, раду и управљању на принципима демократије.

Најшире, па и најдубље гледано, млади као даровити кад већ постану елита (у било којој области: научној, економској, политичкој, техничкој, уметничкој) треба да буду елита и у најљудскијем а то значи моралном смислу. Треба да буду високо моралне личности. Тек тада ће своје знање, вештине, умење користити за добробит себе и човечанства.

Један од битних критеријума за такав живот, рад и укупно понашање елите јесте **креативност**. Јер, у свакој иоле значајној људској делатности и људском поступању у целини, значајна је креативност, што значи стваралачки рад и хумани међуљудски односи. Таквим радом и односом превазилазе се недостаци рутинског рада као и недостаци устаљених а недовољно хуманих међуљудских односа у целини, у свим областима, укључујући ту, наравно, и област морала. И у моралу је потребан - стваралачки морал. Потребне су нове врлине за отклањање старих и постојећих мана. Тако гледано, ниједна врста морала није толико добра да неби могла бити боља...

КРЕАТИВНОСТ КАО МЕРИЛО ДАРОВИТОСТИ И ЕЛИТНОСТИ

Креативност је појам широког обима и богатог значења. Битна су два значења: 1. субјективно и 2. објективно. У субјективном значењу, **креативност је способност** да се нешто ново ствара. У објективном значењу, **креативност је ново створено дело**. Значења се допуњују. Јер, без способности за стварање нових дела, нема таквих дела. Креативност се у нашем језику обухвата појмом стваралаштво. За стваралаштво су неопходни и субјективне способности и објективне (друштвене и друге) околности. У погледу развоја друштва и човека, креативност је у свакој области рада и понашања веома значајна. Јер, бити

креативан значи не само створити нешто ново већ и нешто што је боље од постојећег. Отуда веома високо вредновање људи који су не само даровити него и креативни; не само што имају способност за нешто ново и значајно - већ и стварају нова и значајна дела. Зато је оправдано рећи: **даровитност је могућност која треба да постане стварност**. А да ли је постала стварност показује створено дело, учињена радња, поступак и сл. Креативност или стваралаштво подразумева учешће више људских способности (умних, моторичких, радних). Међу тим способностима истакнуто место заузима машта. Али не било која машта (маштарење, сањарење и сл.) већ **стваралачка машта**. Помоћу ње постојећа стварност, људска стварност се мења стварањем нових дела. У стваралачкој машти се комбинује, на зналачки начин повезује, **стварно и могуће**. На основу тога, настају нова дела путем којих се стварају нове могућности човека за бољи живот. Сразмерно значају тих дела, најпознатија су научна, техничка и уметничка дела. Њиховим коришћењем унапређују се начини рада и укупног живота.

Због свега тога, у праћењу, анализирању и оцењивању развоја друштва и човека, велики значај имају људи - ствараоци и њихова дела. То првенствено важи за даровите (а још младе људе) за које се зна и од којих се очекује да буду креативни.

Томе се поклања све већа пажња у друштвеним групама и делатностима значајним за подстицање и остваривање креативности. Са становништва педагогије, од свих група и институција за подстицање и развој креативности најзначајније су **породица и школа**.

Бројне су могућности, начини и средства да породица и школа - и одвојено и заједно (путем плодне сарадње) прво идентификују даровите, а затим стварају услове за њихов развој и стваралаштво. Тиме дају свој допринос да даровити, у што већем броју, постају истински вредна и значајна друштвена елита. Истичемо појам **истински** јер нека елита или неки њени припадници могу бити и негативна и у том смислу **лажна** елита. То су људи који свој таленат и остале способности - укупну људску моћ - употребљавају и користе на нељудски начин, истичу се у негативном смислу. Као елита, они су обдарени за понашање и радње који нису друштвено прихватљиви. Такви чине елиту у разним криминалним радњама (корупција, мафијашење, управљање деловањем друштвених група које врше те радње).

Рад и развој даровитих, а посебно њихово стваралаштво, привлаче пажњу и све се више анализирају у педагошким и

сродним наукама. Кад је у питању педагошка наука, у њој се посебно истичу дисциплине: **породична педагогија, школска педагогија, педагогија слободног времена...** Све је већи број научних радова и монографија о даровитости и креативности младих. Међу таквима, у нашој земљи, је монографија др Славице Максић: **Подстицање креативности у школи.** У њој су обрађена фундаментална питања, као што су: Даровитост и креативност, Теоријски приступ таленту и креативности, Мерење креативности у детињству и младости, Улога креативности у животу породица, Креативност у образовним стратегијама и нормативима, Креативност у школској пракси...

* * *

Образовање даровитих за одређену друштвену елиту је веома сложен, актуелан и значајан процес. Сложен је јер у њему учествују бројни субјекти са веома разноврсним активностима. Значајан је јер су даровити потенцијална друштвена елита која ће убрзавати прогресиван развој друштва и човека. Елита као **друштвена мањина** - добрим радом и управљањем - може снажно и правилно усмеравати развој друштвене већине тзв. „**друштвене масе**“. Елита и маса успешно делују на принципима демократије. Овај процес је актуелан због све већег значења знања и умења за усмеравање даљег развоја човечанства у условима великих могућности, како за прогрес тако - на жалост - и за регрес. Технички прогрес је толико висок да угрожава даљи одрживи хуман развој човечанства. Друштвене елите могу помоћи да се технички прогрес усклађује са одрживим развојем. Јер: ако се да предност техничком, материјално-економском прогресу, увећаваће се еколошки и други проблеми. Неконтролисаним коришћењем технике и технологије, човечанство може уништити природне услове свога постојања. А то угрожава биолошки опстанак човека, као и осталих живих бића. О свему томе елите имају највише знања и способности, па се очекује њихово одговарајуће деловање и понашање.

ЛИТЕРАТУРА:

- Аврамовић, З. (2006): **Апорије образовања за демократију**, Институт за педагошка истраживања, Београд
- Група аутора (1997): **Демократија, васпитање, личност**, Институт за педагошка истраживања, Београд

- Група аутора (1999): **Педагошка реформа школе**, Руска академија образовања, Москва – Заједница учитељских факултета Србије, Београд
- Итер – Коенен, Ж. (2004): **Социологија елита**, „Клио“, Београд
- Крњајић, С. (2004): **Социјално понашање ученика**, Институт за педагошка истраживања, Београд
- Крстић, Д. (1988): **Психолошки речник**, „Вук Караџић“, Београд
- Максић, С. (2006): **Подстицање креативности у школи**, Институт за педагошка истраживања, Београд
- Марковић, Д. (2006): **Прилози елитопедагогији**, Виша школа за образовање васпитача, Вршац
- **Социолошки лексикон**, Савремена администрација“, Београд
- Томпсон, К. (2003): **Морална паника**, „Клио“, Београд

Gordana Budimir – Ninkovic, PhD

Mara Knezevic, PhD

Pedagogical Faculty

Jagodina

Education of the Gifted for Certain Social Elite

It is beyond dispute that social elite has influence on the development of society and a state. What are the criteria according to which it could be said that an individual belongs to certain social elite: scientific, ruling, economic or political? How is social elite formed? To what an extent the gifted participate in the creation of social elite? How to educate the gifted for certain social elite? Who influences education of the gifted? Which are the institutions which have influence on the formation of various social elites? Which competences should the gifted have in order to belong to certain social elite? What is the role of university in enabling of the gifted for social elite? How much is education of the gifted important for certain social elite?